Lietas Nr. A420277913
Lietas arhīva Nr. AA43-0427-15/12

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2015.gada 12.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente I.Meldere, tiesneses Dz.Amerika un S.Kanenberga,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta 2012.gada 5.decembra lēmuma Nr.10.6./1509-L//2-15/1593 atcelšanu, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 28.oktobra spriedumu.

## Aprakstošā daļa

[1] Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – LAD) Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvalde (turpmāk – RLP) 2012.gada 4.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.03.4/2-11/3487, ar kuru /pers. B/ (turpmāk – pieteicēja) uzlika pienākumu atmaksāt nepamatoti saņemtās pasākuma „Vienotais platību maksājums" (turpmāk – VPM) atbalsta maksājumu summas Ls 7986,04 apmērā par 2008., 2009., 2010. un 2011.gadu, pasākuma „Mazāk labvēlīgie lauku apvidi" (turmāk – MLA) un „Natura atbalsta" ietvaros saņemtās atbalsta summas Ls 12 211,29 apmērā. Pieteicējai arī noteiktas trīsgadīgās sankcijas par pārdeklarētajām un nekoptajām platībām VPM, MLA un Natura atbalsta pasākuma ietvaros par 2009., 2010. un 2011.gadu.

[2] Izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, LAD direktora p.i. 2012.gada 5.decembrī pieņēma lēmumu Nr.10.6./1509-L//2-15/1593 (turpmāk – Lēmums), ar kuru atstāja negrozītu apstrīdēto LAD RLP 2012.gada 4.oktobra lēmumu Nr.03.4/2-11/3487.

Lēmumā norādīts šāds pamatojums.

[2.1] 2011.gadā RLP tika saņemts atbalsta iesniegums „Platību maksājumu iesniegums 2011.gadā" (turpmāk – 2011.gada iesniegums), ar ko pieteicēja pieteicās uz VPM un MLA atbalstu 62,00 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta septīto un astoto daļu un Ministru kabineta 2010.gada 13.jūlija noteikumiem Nr.635 „Kārtība, kādā apseko un nosaka neapstrādātās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platību un sniedz informāciju par to" 2011.gadā tika veikta lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsekošana.

Veicot kadastru, kuros atrodas pieteicējas 2011.gada iesniegumā atbalstam deklarētās platības, apsekošanu, tika konstatēts, ka to apsaimniekošana netiek veikta atbilstoši normatīvajiem aktiem. Par konstatēto pieteicēja tika informēta ar RLP 2011.gada 21.decembra vēstuli Nr.1.1.-7/5437 „Par platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojuma kopijas nosūtīšanu", kam pielikumā pievienota Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojuma kopija.

[2.2] Apstrīdēšanas iesniegumā pieteicēja norādīja, ka no ziņojuma nevar viennozīmīgi izsecināt, ka lauki Nr.2 līdz Nr.6 netika kopti līdz 2010.gada 1.septembrim.

Saskaņā ar Regulu Nr.1122/2009, lai nodrošinātu efektīvu kontroli un pārliecinātos, vai ir ievēroti attiecīgie atbalsta saņemšanas nosacījumi, kā arī pārbaudītu pieteicējas platību maksājumu iesniegumā norādītās informācijas atbilstību faktiskajai situācijai dabā, LAD veic pārbaudes uz vietas saimniecībās.

2012.gada 20.aprīlī pieteicējas 2011.gada iesniegumā deklarētajām platībām tika veikta pārbaude uz vietas.

Par konstatēto RLP pieteicēju informēja ar 2012.gada 24.aprīļa vēstuli Nr.03.5/2-11/1100 „Par platību maksājumu daļējās pārbaudes uz vietas ziņojuma kopijas nosūtīšanu", kam pielikumā tika pievienotas Protokola par veikto pārbaudi uz vietas un ziņojuma kopijas.

Vēstulē tika norādīts, ka šie dati tiks ņemti vērā atbalsta aprēķināšanā. Tāpat vēstulē tika ietverta norāde par rīcību gadījumā, ja pieteicēja nepiekrīt pārbaudes uz vietas rezultātiem, t.i., desmit darba dienu laikā no vēstules saņemšanas brīža rakstiski informēt RLP vadītāju. Norādītajā termiņā iebildumi no pieteicējas netika saņemti.

Kontroles laikā tika konstatēts, ka lauku Nr.l un lauku Nr.12 - Nr.18 platībās ir kultūra „Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga" (kultūras kods 620), jo lauki nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu, par ko liecina kūlas slānis un metru garas atvases, 2 gadus vecas priedes un lieli ciņi, kas liecina par nekopšanu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumu Nr.295 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.295) 2.pielikuma „Lauksaimniecības kultūrai piemērojamie atbalsta maksājumi" sadaļas „Piezīmes" 3.punktu un Ministru

kabineta 2011.gada 1.marta noteikumu Nr.173 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros" (turpmāk – Noteikumi Nr.173) 15.pielikuma „Kultūru kodi" sadaļas „Piezīmes" 4.punktu kultūra „Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga" (kultūras kods 620) ir tāda platība, kura nav apstrādāta ilgāk par vienu gadu (platība sākusi apaugt ar krūmiem vai krūmu atvasēm vai zāle nav pļauta, par ko liecina vairāku gadu laikā izveidojies kūlas slānis).

Saskaņā ar minētajām normām 2011.gadā pieteicējai nav tiesību saņemt atbalstu. Līdz ar to lauku Nr.l, no Nr.12 - Nr.18 uz atbalstu tiesīgās platības tika noteiktas 0,00 ha apmērā.

[2.3] Tāpat pārbaudes uz vietas laikā tika konstatēts, ka laukos Nr.2 līdz Nr.11 platības ir aizaugušas ar krūmiem un kokiem, kuru diametrs ir no 1 cm līdz 5 cm.

Iepriekšminētās neatbilstības tika norādītas Kontroles protokolā pie sadaļas „Inspektora piezīmes".

Saskaņā ar Noteikumu Nr.173 25.2. un 25.3.apakšpunktu VPM var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, ja tā ir bijusi labā lauksaimniecības stāvoklī 2003.gada 30.jūnijā un tajā, rēķinot uz vienu hektāru, nav vairāk par 50 atsevišķi augošiem kokiem, kā arī nav koku vai krūmu puduru, kas aizņem vairāk nekā 0,01 ha lielu platību, kā arī tajā nav vilkvālīšu vai tā nav mitrzeme, kura laikposmā no 15.maija līdz 15.septembrim ir klāta ar ūdeni ilgāk nekā četras nedēļas pēc kārtas un kura nav piemērota kultūraugu audzēšanai, lopbarības ieguvei, zāles pļaušanai un lopu ganīšanai.

Savukārt Noteikumu Nr.295 9.punkts noteic, ka MLA atbalstu un pasākuma Natura atbalstu var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, par kuru ir tiesības saņemt VPM un kura ir pieteikta tā saņemšanai.

Tāpat Noteikumu Nr.173 3.punkts, Noteikumu Nr.295 5.punkts un Regulas Nr.73/20096 2.panta „a" apakšpunkts noteic, ka lauksaimnieks ir fiziska vai juridiska persona, kuras rīcībā ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme un tajā tiek veikta lauksaimnieciskā darbība.

Aizpildot platību maksājumu iesniegumus, tajos tiek norādīta platība, kas ir atbalsta punkts, kuru LAD ir tiesīgs pārbaudīt un kontrolēt, izmantojot Regulā Nr.1122/2009 minētās kontroles metodes. Lauksaimnieks ir atbildīgs par iesniegumā norādīto ziņu pareizību un viņam ir jānodrošina, ka iesniegumā tiek norādīta tā informācija, kuru pieprasa regula.

Tā kā tika konstatēts, ka atbalstam pieteiktā platība ir aizaugusi ar kokiem un krūmiem, ir secināms, ka pieteicējai nav tiesību saņemt atbalstu 2011.gadā par visiem 2011.gada iesniegumā pieteiktajiem laukiem.

2011.gadā uz VPM un MLA atbalstu tiesīgā platība tika noteikta 0,00 ha apmērā, kā rezultātā izveidojās pārdeklarācija 62,00 ha jeb 100 % apmērā.

Atbilstoši Regulas Nr.1122/2009 58.panta trešajai daļai un Regulas Nr.65/2011 16.panta 5.punkta trešajai daļai, ja pārdeklarācija ir vairāk kā 50%, tad pretendents attiecīgo atbalstu nav tiesīgs saņemt un papildus saņēmējs tiek izslēgts no atbalsta saņemšanas apjoma, kas atbilst starpībai starp maksājuma pieprasījumā deklarēto un noteikto platību.

Tā kā platību pārdeklarācija tika konstatēta 100% apmērā, secināms, ka pieteicēja nav tiesīga saņemt VPM un MLA atbalstu par 2011.gadu, kā arī papildus tiek noteikta trīsgadīgā sankcija VPM Ls 3147,01 apmērā (62,00 ha x Ls 53,502499 (atbalsta likme) x 0,94871 (samazinājuma koeficients)), kā arī MLA atbalstam Ls 2515,40 apmērā (62,00 ha x Ls 40,571000 (atbalsta likme)).

Pieteicēja nepamatoti ir saņēmusi VPM avansa maksājumu Ls 1525,89 apmērā par 2011.gada iesniegumu.

[2.4] Izvērtējot pārbaudē uz vietas lauku no Nr.2 līdz Nr.11 platībās konstatēto, tika secināts, ka platības apsaimniekošana nav veikta arī iepriekšējos gados.

Salīdzinot 2011.gada iesniegumā deklarēto ar iepriekšējos gados pieteikto lauku platībām, konstatēts, ka šīs platības ir pieteiktas atbalstam arī iepriekš.

Izvērtējot kontroles protokolu un pārbaudes uz vietas laikā uzņemtās fotogrāfijas, ir secināms, ka šāda situācija ir izveidojusies ilgstošas bezdarbības rezultātā vismaz četru gadu garumā, par ko liecina koku diametrs 1 - 5 cm, krūmi un lielie ciņi. Ja platību apsaimniekošana tiktu veikta, tad nevarētu izveidoties pārbaudē uz vietas konstatētais faktiskais stāvoklis.

Pārbaudes veic LAD amatpersonas, kas ir attiecīgās jomas speciālisti, kuru pienākums ir veikt efektīvu Eiropas Savienības atbalsta pasākumu pārraudzību. LAD nav pamata uzskatīt, ka inspektori, veicot pārbaudi uz vietas, būtu fiksējuši faktus, kas neatbilst situācijai dabā. Tāpat konstatētās neatbilstības tika nofotografētas. Uzņemtie fotouzņēmumi nepārprotami apliecina faktu, ka pieteiktās platības nav koptas ilgstoši.

Līdz ar to par platībām, kuras ir atzītas par neatbilstošām atbalsta saņemšanas nosacījumiem, jo tajās tiek konstatēta ilgstoši nekopta zeme, nav pamata piešķirt platību maksājumus. Par norādīto lauku platībām pieteicēja nepamatoti saņēmusi atbalsta maksājumus laika periodā no 2008.gada līdz 2010.gadam.

Norādītajā periodā iesniegtajos platību maksājumu iesniegumos attiecīgo lauku uz atbalstu tiesīgās platības tika noteiktas 0,00 ha apmērā.

[2.5] Pieteicēja par 2008., 2009., 2010. un 2011.gadu nepamatoti saņēmusi VPM Ls 9511,93 apmērā, Natura atbalstu Ls 6419,41 apmērā un MLA atbalstu Ls 5791,85 apmērā.

LAD norāda, ka RLP ir matemātiski kļūdījusies, norādot, ka nepamatoti izmaksātais Natura atbalsts ir Ls 6419,44, faktiskā nepamatoti izmaksātā summa ir Ls 6419,41.

LAD vērš pieteicējas uzmanību, ka pieteicēja ar savu parakstu attiecīgo gadu platību maksājumu iesniegumos sadaļā „Datums un paraksts" apliecinājusi, ka apņemas ievērot atbalsta saņemšanas nosacījumus un atbalsta iesniegumā ir pieteikusi platību, kas ir apsaimniekota.?

[3] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot Lēmumu atcelt. Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi.

[3.1] Lietā nav nekādu pierādījumu tam apstāklim, ka pieteicēja ilgstoši neveica lauku kopšanu. Ne Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojums Nr.03110751102 (turpmāk – Ziņojums Nr.2) (2012.gada pārbaude), ne Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojums Nr.03110751101 (turpmāk – Ziņojums Nr.1) (2011.gada pārbaude) nesatur ziņas par to, ka lauki nav kopti 2008. un 2009.gadā. Nav saprotams, kāpēc LAD secinājis, ka lauki nav kopti vismaz četru gadu garumā, jo neviens pārbaudes ziņojums tādu piezīmi nesatur, arī uzņemtās fotogrāfijas nevar apliecināt faktu, ka pieteiktās platības nav koptas 2008.-2009.gadā. Ar fotogrāfiju fiksē tagadnes, bet ne pagātnes situāciju. Lietā esošie dokumenti minēto secinājumu neapstiprina.

[3.2] LAD, pieprasot atmaksāt atbalsta maksājumus par 2008. un 2009.gadu, pārkāpa tiesiskuma principu, patvaļas aizlieguma principu un Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 67.panta trešo daļu, jo pamatoja pieteicējai nelabvēlīgu aktu ar subjektīvu pieņēmumu, kurš nav apstiprināts ar pierādījumiem. Līdz ar to LAD prasību atmaksāt VPM, MLA un Natura atbalsta maksājumus par 2008. un 2009.gadu ir nepamatota. Tā kā LAD nav tiesīgs prasīt atbalsta maksājumu atmaksu, tam attiecīgi nav tiesību noteikt trīsgadīgās sankcijas par 2009.gadu – VPM Ls 889,18, MLA – Ls 922,99, Natura – Ls 700,20 apmērā.

[3.3] Lai konstatētu, ka 2010.gadā lauki netika kopti, LAD ir jāpierāda, ka šāda kopšana netikta veikta vismaz vienu reizi līdz 2010.gada 1.septembrim. LAD nav pierādījis šo faktu, jo no 2011.gada Ziņojuma Nr.1 nevar izsecināt, ka lauki Nr.2; 3; 4; 5; 6 netika kopti līdz 2010.gada 1.septembrim. Norāde uz to, ka lauki nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu, neļauj konstatēt konkrētu laika posmu (skaitot no 2011.gada 27.oktobra un atpakaļ uz 2010.gadu), kad lauki netika apsaimniekoti.

[3.4] LAD uzskata, ka pieteicēja nepareizi izprot pārdeklarācijas aprēķinu par 2010.gadu. Lēmumā tiek norādīts aprēķins, taču nav atsauces uz konkrēto normatīvo aktu, kurš nosaka šādu aprēķina veikšanas kārtību. APL normas noteic, ka iestādes izdotajam administratīvajam aktam jābūt pamatotam ar konkrētām tiesību normām. Kamēr tas nav darīts, piemēroto formulu tiesiskumu nevar pārbaudīt.

[4] LAD tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā ietverto argumentāciju un papildus norādot šādus apsvērumus.

[4.1] Lai brīvā dabā no nejauši atnestām sēklām izaugtu kociņi un krūmi, nepieciešami to augšanu netraucējoši vairāki gadi, it īpaši sākuma periodā. Konstatētais krūmu un kociņu augstums ļauj spriest, ka vismaz pēdējos 4-5 gadus lauki netiek apstrādāti. Turklāt pieteicēja ne apstrīdēšanas iesniegumā, ne arī pieteikumā nav pierādījusi, ka lauki būtu apstrādāti un kopti atbilstoši atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

Pieteicējas secinājums, ka fotogrāfijas nevar apliecināt, ka pieteiktās platības nebija koptas 2008.-2009.gadā un tās tikai fiksē tagadnes, bet ne pagātnes situāciju, ir absurds. Fotogrāfijās, kurās ir redzami kociņi, krūmi, ciņi un liels kūlas slānis, viennozīmīgi norāda uz pagātnē notikušām ilgstošām nekopšanas sekām, kuras atspoguļojas tagadnē. Uzņemtie fotouzņēmumi nepārprotami apliecina faktu, ka pieteiktās platības nav koptas ilgstoši.

[4.2] Patvaļas aizlieguma princips noteic, ka administratīvo aktu var pamatot ar faktiem, kuri ir nepieciešami lēmuma pieņemšanai, un no tiem izrietošiem objektīviem un racionāliem juridiskiem apsvērumiem. Fakti un no tiem izrietošie objektīvie un racionālie juridiskie apsvērumi ir atspoguļoti Lēmumā, proti, Ziņojums Nr.1, Ziņojums Nr.2 un uzņemtās fotogrāfijas. Uz šiem pierādījumiem ir pamatoti secinājumi par lauku nekopšanu vismaz 4 gadus. Pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem lietas apstākļiem, LAD pieņem vienādus lēmumus. LAD rīcība ir bijusi tiesiska un konsekventa, pieņemot Lēmumu. Lēmums ietver skaidrojumu par tā izdošanu un saturu, kā arī ir norādīti apsvērumi, kas bijuši par pamatu šāda Lēmuma pieņemšanai. Līdz ar to pieteicējas apgalvojums, ka nav ievēroti tiesiskuma un patvaļas aizlieguma principi, ir nepamatots.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 28.oktobra spriedumu pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Lietā ir strīds par to, vai, administrējot pieteicējas 2011.gada iesniegumu un veicot pārbaudi uz vietas, pamatoti konstatēta lauku Nr.1, Nr.12 - Nr.18 neatbilstība atbalsta saņemšanas nosacījumiem un tiem noteikts kultūras kods 620 un ir strīds par to, vai LAD pamatoti attiecinājis lauku Nr.1, Nr.12 - Nr.18 neatbilstību atbalsta saņemšanas nosacījumiem arī uz 2010., 2009. un 2008.gadu.

[5.2] LAD amatpersona /pers. G/ 2012.gada 20.aprīlī veicis pārbaudi uz vietas sakarā ar pieteicējas iesniegumu Nr.031107511, ar kuru pieteicēja bija pieteikusies VPM un MLA atbalstam. Pārbaudes rezultātā sastādīts protokols par veikto pārbaudi uz vietas (*lietas 16.-18.lapa*). Saskaņā ar protokolu pārbaude tika pieteikta 2012.gada 19.aprīlī un atbalsta pretendentes vīrs /pers. H/ piedalījās pārbaudē.

Lauki uzmērīti un apsekoti, vadoties pēc dabā esošām robežām, kā arī ņemot vērā pretendenta deklarēto informāciju un iezīmētās lauku robežas lauku bloku kartē.

Laukos Nr.1, Nr.12. – Nr.18 konstatēta lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga, jo lauki nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu, par ko liecina kūlas slānis, koku un krūmu atvases, lieli ciņi.

Laukos Nr.2 – Nr.11 konstatēta lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga, jo lauki sāk aizaugt ar kokiem, krūmiem un ir izslēdzami no bloku platības, piemērojot neatbilstības kodu LBP. Aizaugušā platībā aug koki, koku diametrs 1- 5 cm, augstums - aptuveni 2-4 m.

Lauki un neatbilstības tika fotografētas.

No protokolā ietvertās mērījumu rezultātu tabulas ir redzams, ka visiem minētajiem laukiem 62,25 ha platībā noteikts konstatētais kultūras kods 620 (lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga).

No lietā iesniegtajiem fotoattēliem, kas iegūti 2012.gada 20.aprīlī pārbaudē (*lietas 31.- 49.lapa*), ir redzams, ka lauks Nr.l un lauki Nr.12 - Nr.18 nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu, par ko liecina kūlas slānis un metru garas atvases, 2 gadus vecas priedes un lieli ciņi, kas liecina par nekopšanu. Savukārt laukos Nr.2 - Nr.11 platības ir aizaugušas ar krūmiem un kokiem, kuru stumbru diametrs ir no 1 - 5 cm.

[5.3] Lietā iesniegtie fotoattēli apliecina, ka lauks Nr.l un lauki Nr.12 - Nr.18 nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu, par ko liecina kūlas slānis un metru garas atvases, 2 gadus vecas priedes un lieli ciņi, kas liecina par nekopšanu. Savukārt laukos Nr.2 - Nr.11 platības ir aizaugušas ar krūmiem un kokiem, kuru stumbru diametrs ir no 1 cm līdz 5 cm. Novērtējot minētos fotoattēlus kopsakarā ar protokolu, ar Latvijas Lauksaimniecības universitātes Agrobiotehnoloģijas institūta vadošā pētnieka profesora A.Ružas platību vērtējumu (*lietas 57.lapa*), tiesa atzinusi par pamatotu LAD secinājumu, ka laukos Nr.1 - Nr.18 konstatēta lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga, jo lauki nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu un atbilst kultūras kodam 620.

Tiesa atzinusi par pamatotu LAD atzinumu, ka minētie lauki ir aizauguši ar kokiem, kuru stumbra diametrs un augstums liek secināt, ka lauki nav kopti vismaz kopš 2008.gada. Pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, kas apgāztu iestādes konstatētos faktus.

Tiesa kritiski vērtējusi liecinieka /pers. L/ liecības, ka viņš ar savu traktoru T-25 trīs vasaras pļāva pieteicējas laukus, kuri atrodas apmēram 50 km no /pers. L/ dzīvesvietas. Liecinieks tiesas sēdē nespēja precīzi pateikt, cik laukus, kurā vietā viņš pļāva. Tiesa apšaubījusi iespēju ar mazjaudīgu traktoru T-25 veikt tādu platību - 62 ha, pļaušanu.

[5.4] Pieteicēja laukus atbalsta saņemšanai deklarēja kā pastāvīgās pļavas vai ganības. Savukārt konstatējot, ka pieteicējas deklarētie lauki ilgstoši nav kopti, kā rezultātā aizauguši ar krūmiem un atvasēm, nav pienācīgi apstrādāti, LAD pamatoti atzinis, ka pieteicējas deklarētās zemes neatbilst to deklarētajam statusam (pļavas un ganības) un atbalsts nav piešķirams.

[5.5] Atbilstoši Regulas Nr.1122/2009 27.panta pirmajai daļai pieteicējai par pārbaudi uz vietas tika paziņots dienu pirms pārbaudes, lai neļautu pēdējā brīdī novērst neatbilstības, proti, lai neapdraudētu pārbaudes mērķi. Tiesa secinājusi, ka LAD ir piešķirta rīcības brīvība noteikt, vai atbalsta pretendents pirms pārbaudes ir brīdināms, un konkrētajā gadījumā tiesa nav konstatējusi šīs rīcības brīvības kļūdainu izmantošanu.

[6] Pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 28.oktobra spriedumu, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem apsvērumiem, papildus norādot šādus argumentus.

[6.1] Lietas materiālos atrodas Ziņojums Nr.1, kas sastādīts, pamatojoties uz lauksaimniecībā izmantojamās zemes 2011.gada 27.oktobra apsekošanas rezultātiem. Tiesa šo ziņojumu nav vērtējusi. Minētais ziņojums nesatur informāciju un norādes par to, ka lauki netika atbilstoši kopti 2008. un 2009.gadā.

[6.2] Lietas izskatīšanas laikā netika nopratināts liecinieks /pers. M/, kurš sastādīja Ziņojumu Nr.1. Inspektors varētu paskaidrot, kādā veidā tika sastādīts Ziņojums Nr.1 un piefiksēti apsekošanas rezultāti.

[6.3] Tiesa nav pārbaudījusi Lēmumā iekļautā aprēķina pareizību. No Ziņojuma Nr.2 izriet, ka pārbaudes laikā tika veikta vizuālā lauku apsekošana, nevis zemes faktiskā mērīšana, tāpēc nav saprotams, kā LAD konstatēja, ka pārdeklarācija sastāda vairāk par 50%.

[7] Paskaidrojumā par apelācijas sūdzību LAD norādījis, ka tā nav pamatota, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos minētajiem argumentiem un pievienojās pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai. Papildus LAD norādīja, ka pārbaudē uz vietas tika konstatēts, ka visa atbalsta maksājumiem deklarētā platība neatbilst atbalsta saņemšanas nosacījumiem 2011.gadā, tad arī visa 2011.gadā deklarētā platība tiek uzskatīta par pārdeklarētu.

[8] Papildus paskaidrojumā pieteicēja norādījusi, ka pieteicēja, iesniedzot iesniegumu atbalsta maksājumu saņemšanai, katru gadu samazināja atbalsttiesīgo platību. Tas izskaidrojams ar to, ka uz deklarētajiem zemes gabaliem atradās meži, krūmāji un purvi, kuru platība paplašinājās dabiskā ceļā.

Iesniegumi atbalsta maksājumu saņemšanai tika iensiegti tikai par to platības daļu, kura bija jāapstrādā, lai tā būtu atbalsttiesīga. Pieteicēja neprasīja atbalsta maksājumus par zemes daļu, kuru nevajadzēja apstrādāt.

Veicot zemes vienību apsekošanu, inspektors /pers. G/ nemērīja apstrādātu un neapstrādātu lauku platību. Inspektors redzēja to zemes daļu, kuru nebija nepieciešams apstrādāt.

[9] Saskaņā ar APL 304.panta pirmo daļu apgabaltiesa apelācijas sūdzību izskata rakstveida procesā.

**Motīvu daļa**

[10] Izvērtējusi lietas materiālus, lietas dalībnieku argumentus un liecinieku liecības, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[11] Ar Lēmumu pieteicējai vispirms ir uzlikts pienākums atmaksāt LAD VPM par 2011.gadu Ls 1525,89 apmērā, noteikta trīsgadīgā sankcija šā atbalsta ietvaros Ls 3147,01 apmērā, kā arī noteikta trīsgadīgā sankcija MLA atbalsta ietvaros Ls 2515,40 apmērā.

Lēmums šajā daļā pamatots ar to, ka atbalstam deklarētās pieteicējas lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības nav

koptas un neatbilst lauksaimniecībā izmantojamās zemes nosacījumiem.

[11.1] Noteikumos Nr.173 tiek regulēts atbalsts lauksaimniecībā tiešā atbalsta shēmu ietvaros, tostarp VPM.

Noteikumu Nr.173 14.punktā noteiktas prasības, kādas jāievēro, lai nodrošinātu labus lauksaimniecībā izmantojamās zemes vides stāvokļa nosacījumus.

Šo noteikumu 16.punktā noteikts, ja lauksaimnieks neievēro kādu no šo noteikumu 14. un 15.punktā minētajiem laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumiem, šo noteikumu 2.punktā (izņemot šo noteikumu 2.2.apakšpunktu) minēto atbalstu samazina saskaņā ar regulas Nr.1122/2009 70., 71. un 72.pantu.

Šo noteikumu 104.punktā noteikts, ja lauksaimnieks, pretendējot uz šo noteikumu 2.punktā minētajiem atbalsta veidiem, sniedzis nepatiesu informāciju vai pārkāpis atbalsta maksājumu piešķiršanas nosacījumus, tas nesaņem konkrēto maksājumu par konkrēto vienību attiecīgajā gadā, kā arī atmaksā piešķirto atbalstu LAD, ja tāds ir izmaksāts pirms pārkāpuma konstatēšanas.

Noteikumu Nr.173 10.sadaļā regulē jautājumus par kontroles pasākumu uz vietas veikšanu. Šajā noteikumu sadaļā citastarp noteikts, ka:

-lauksaimnieku, kas pretendē uz VPM, var izraudzīt pārbaudei uz vietas saimniecībā regulas Nr.1122/2009 31.pantā noteiktajā kārtībā. Pārbaudi veic LAD amatpersona;

-lauksaimnieks, kas pretendē uz VPM, nodrošina iespēju kompetentajām kontroles iestādēm veikt savstarpējās atbilstības kontroles un pēc pieprasījuma uzrāda pārbaudei nepieciešamos dokumentus par šo noteikumu 14. un 15.punktā, un 14.pielikumā minēto prasību izpildi;

-par veikto pārbaudi uz vietas saimniecībā sagatavo kontroles ziņojumu saskaņā ar regulas Nr.1122/2009 32.panta 1.punkta nosacījumiem;

-lauksaimnieks iepazīstas ar kontroles ziņojumu un paraksta to, lai apliecinātu savu klātbūtni pārbaudē uz vietas saimniecībā;

-lauksaimnieks 10 darbdienu laikā pēc kontroles ziņojuma saņemšanas ir tiesīgs iesniegt LAD paskaidrojumu vai precizētu informāciju par kontroles ziņojumu.

[11.2] Noteikumos Nr.295 citastarp tiek regulēts atbalsts šādiem valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta pasākumiem vides un lauku ainavas uzlabošanai: 1) maksājumi lauksaimniekiem MLA ietvaros, 2) Natura 2000 maksājumi.

Šo noteikumu 8.punktā noteikts, ka, pretendējot uz atbalstu šo noteikumu 2.punktā minētajos pasākumos un apakšpasākumos, atbalsta pretendents visā saimniecībā saskaņā ar savstarpējo atbilstību ievēro laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumus un pārvaldības prasības atbilstoši normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros. Pretendējot uz atbalstu šo noteikumu 2.1., 2.2. vai 2.3.apakšpunktā minētajos apakšpasākumos, atbalsta pretendents visā saimniecībā ievēro arī minimālās organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasības un citas obligātās prasības, kas noteiktas šo noteikumu 1.pielikumā minētajos normatīvajos aktos.

Šo noteikumu 9.punktā noteikts, ka atbalstu šo noteikumu 2.punktā minētajos pasākumos un apakšpasākumos [..] var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamo zemi (atbilstoši šo noteikumu 2.pielikumā minētajiem lauksaimniecības kultūru apzīmējumiem), par kuru ir tiesības saņemt VPM un kura ir pieteikta VPM saņemšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauksaimniekiem tiešā atbalsta shēmu ietvaros [..].

Noteikumu Nr.295 69.punktā noteikts, ja atbalsta pretendents ievēro visus šajos noteikumos minētos atbalsta saņemšanas nosacījumus, LAD pilnā apmērā piešķir atbalsta pretendentam konkrētu maksājumu par konkrētu vienību. Ja tiek konstatētas neatbilstības, kas minētas šo noteikumu 9.pielikumā vai Regulā Nr.1975/2006, maksājumu samazina vai nepiešķir.

Šo noteikumu 71.punktā noteikts, ka LAD neatbilstoši izmaksātos maksājumus ietur saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā administrē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fondu, kā arī valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai, lauku un zivsaimniecības attīstībai.

[11.3] No Ziņojuma Nr.1 un Ziņojuma Nr.2 secināms, ka 2011.gadā pieteiktās platības VPM un MLA ietvaros apskatītas divas reizes – 2011.gada 27.oktobrī un 2012.gada 20.aprīlī.

Ziņojumā Nr.1 norādīts, ka lauki Nr.2, 3, 4, 5, 6 nav kopti 2010. un 2011.gadā. Lauki tiek izvērtēti kā lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga, jo lauki nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu. Lauki Nr.10, 11, 14, 15 nav kopti 2011.gadā un neatbilst laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumiem saskaņā ar Noteikumu Nr.173 14.4.apakšpunktu.

No sākotnējā administratīvā akta, kā arī no Lēmuma izriet, ka šis ziņojums ir sastādīts, pamatojoties uz likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta septīto un astoto daļu un Noteikumiem Nr.635, kas izdoti saskaņā ar minētajām likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normām. Tādējādi secināms, ka Ziņojuma Nr.1 sastādīšanas mērķis ir bijis sniegt informāciju attiecīgajām institūcijām nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanas vajadzībām, nevis veikt tādus kontroles pasākumus uz vietas saimniecībā, lai pārbaudītu personas tiesības saņemt pieprasītos atbalsta maksājumus.

LAD kontroles pasākumus uz vietas un tajos izdarītos konstatējumus un secinājumus apliecina Ziņojums Nr.2.

Kā redzams no Ziņojuma Nr.2, LAD inspektors /pers. G/ konstatēja, ka, vizuāli apskatot laukus Nr.1, 12-18, konstatēta lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga, jo lauki nav atbilstoši kopti vairāk kā gadu, par ko liecina kūlas slānis un metru garas atvases, 2 gadus vecas priedes un lieli ciņi, kas liecina par nekopšanu. Savukārt laukos Nr.2-11 konstatēta lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga, jo lauki sāk aizaugt ar kokiem un krūmiem, un ir

izslēdzami no bloku platības, tiek piemērots neatbilstības kods LBP. Aizaugušā platībā koku diametrs ir no 1-5 cm.

[11.4] Administratīvā apgabaltiesa no Ziņojumam Nr.2 pievienotajām fotogrāfijām secina, ka visi iepriekš minētie lauki 2011.gadā noteikti nav bijuši kopti, jo no tām tik tiešām ir redzams, ka laukos ir bieza, veca kūla, kas izveidojusi izciļņus, uz laukiem ir garas atvases, kas redzamas arī tajos laukos, par kuriem fotogrāfijas ir uzņemtas lauka vidū. Tāpat Ziņojumā Nr.2 norādīto apstiprina Latvijas Lauksaimniecības universitātes Agrobiotehnoloģijas institūta vadošā pētnieka, profesora A.Ružas vērtējums par Ziņojumam Nr.2 pievienotajām fotogrāfijām. Par visiem laukiem, kurus pieteicēja 2011.gadā bija pieteikusi atbalsta maksājumiem, tika secināts, ka lauki nav kopti ilgstoši, pat 5-8 gadu garumā.

Par Ziņojuma Nr.2 sastādīšanas apstākļiem liecību pirmās instances tiesā sniedza LAD inspektors /pers. G/ un pieteicējas vīrs /pers. H/, kurš piedalījās atbalstam pieteikto lauku apsekošanā uz vietas.

/pers. G/ liecināja, ka apsekošanu dabā veica kopā ar pieteicējas vīru /pers. H/, laukus meklējis liecinieks pats. Savu darba pienākumu pildīšanai viņam ir nodrošināta GPS sistēma, kurā redzamas fona kartes ar kadastra robežām un lauku robežām, kas tiek salīdzinātas ar klienta kartēs norādītajiem laukiem. Katrs lauks tiek izstaigāts un fotografēts. Lieciniekam līdzi gāja arī /pers. H/, bet nestaigāja soli-solī līdzi lieciniekam. Liecinieks arī kontroles laikā izskaidroja /pers. H/, ka lauki nav kopti un ka tādi lauki nav atbalsttiesīgi.

/pers. H/ tiesas sēdē liecināja, ka platības nebija kopuši 2011.gadā un 2012.gadā, jo vēlējušies īpašumu pārdot. Pirms tam gan tika pļauts, ko sākotnēji veica persona no cita ciemata Lukjanskis. Tas bija apmēram 2005., 2006., 2007.gadā. Viņš ar traktoru mēroja 30 km, lai pļautu pieteicējas platības. Lukjanskim tika maksāts pēc padarītā darba. Pēc tam pļāva klasesbiedrs un kaimiņš /pers. U/. Šis cilvēks arī pļāva ar savu traktoru, attālums no viņa dzīvesvietas līdz pļavām bija ap 60 km. Liecinieks katru dienu pats vedis pļāvēju no mājām uz lauku un no lauka uz mājām, degvielu traktoram gādāja liecinieks. Par apstākļiem saistībā ar LAD veiktajiem kontroles pasākumiem deklarētajos laukos liecinieks neatcerējās. /pers. U/ pļāva 2010.gadā (faktiski pļāva /pers. L/). Liecinieks pļāvējiem teicis, ka jāpļauj kaut kad vasaras vidū, tad, kad viņiem ir laiks. Pats liecinieks esot pļāvis arī ar trimeri.

Pieteicēja uzskata, ka viņa laukus ir kopusi, uzticot to savam kaimiņam /pers. U/, kurš tālāk to uzticēja /pers. L/.

/pers. U/ pirmās instances tiesā liecināja, ka aptuveni 2007.-2010.gadā /pers. H/ vērsies pie viņa ar lūgumu nopļaut dažus laukus. Precīzi pateikt liecinieks nevar. Liecinieks pats nepļāva, jo uzticēja šo darbu kaimiņam /pers. L/. Viņam iedeva arī smalcinātāju. Tas bija aptuveni jūnijā, jūlijā, augustā, apmēram uz 10 dienām, varbūt 15. Nekādas samaksas par šo vienošanos lieciniekam nebija, jo nebija arī nekādu izdevumu.

/pers. L/ liecināja, ka pļaujamie lauki atradās apmēram 40 km attālumā. Kaimiņš palūdza liecinieku pļaut, jo lieciniekam ir savs personīgais traktors. Pļāvis par nelielu samaksu, degvielu viņam deva. Līdz pļaujamajiem laukiem liecinieks nokļuva ar savu traktoru, ceļā pavadīja apmēram 2 stundas. Pļāva ar pļaujmašīnu – smalcinātāju, kas bija firmas. Pļāvis kādas 10 dienas, ap 6 ha dienā varējis nopļaut, bet tas bija atkarīgs no laukiem. Bija arī lauki, kuros baidījās braukt, jo bija kalni.

Izvērtējot liecinieku liecības, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka viennozīmīgi ir pierādīts tas, ka lauki netika kopti 2011.gadā. Liecinieks /pers. H/ to apliecināja, paskaidrojot, ka 2011. un 2012.gadā lauki netika kopti, jo īpašumu vēlējās pārdot.

Tādējādi ar minēto liecību apstiprinās Ziņojumā Nr.2 norādītais fakts, ka lauki Nr.1-18 2011.gadā netika pļauti. Administratīvajai apgabaltiesai nav šaubu, ka inspektors /pers. G/ apsekoja laukus tādās teritorijās, kādās tie deklarēti, jo viņš vadījās gan no lauku bloku kartēm, gan GPS sistēmas, pēc kuras varēja noteikt atrašanās vietu dabā. Turklāt visi lauki tika pārstaigāti un tādā veidā pārbaudīti. /pers. H/, kurš piedalījās lauku kontrolē uz vietas, bija tiesības iesniegt iebildumus 10 dienu laikā no Ziņojuma Nr.2 saņemšanas dienas. Tomēr nekādi iebildumi par inspektora secinājumiem, kas skaidri un nepārprotami norādīti Ziņojumā Nr.2, netika izteikti. Tādēļ noraidāms ir pieteicējas arguments, ka /pers. G/, apstaigājot laukus, redzēja to daļu, kas pieteicējai nemaz nebija jākopj.

Attiecīgi pamatots ir Lēmumā secinātais, ka minētie lauki 2011.gadā neatbilda laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumiem un nebija uzskatāmi par tādiem, kas ir tiesīgi uz MLA un VPM atbalstu.

[11.5] Tā kā neatbilstība laukiem Nr.1-18 tika konstatēta 100% apmērā, LAD pamatoti secināja, ka ir izveidojusies lauku pārdeklarācija 100% apmērā par 2011.gadu.

Pamatojoties uz Noteikumu Nr.173 104.punktu un Noteikumu Nr.295 69.punktu, LAD pamatoti atteica piešķirt VPM un MLA par 2011.gadu (pieteicēja faktiski šo Lēmuma daļu nepārsūdz).

[11.6] Regulas Nr.1122/2009 58.panta pirmajā daļā noteikts, ja attiecībā uz kādu kultūraugu grupu platība, kas deklarēta jebkuras platībatkarīgā atbalsta shēmas piemērošanai [..] saskaņā ar Regulas (EK) Nr.73/2009 IV sadaļas 1.nodaļas 2. un 5.iedaļu, pārsniedz saskaņā ar šīs regulas 57.pantu apstiprināto platību, tad atbalstu aprēķina, pamatojoties uz apstiprināto platību, kas samazināta divkāršas konstatētās starpības apmērā, ja minētā starpība ir lielāka par 3 % vai diviem hektāriem, bet ne lielāka par 20 % no apstiprinātās platības.

Savukārt šā panta trešajā daļā noteikts, ja starpība ir lielāka par 50 %, tad lauksaimniekam atkārtoti nepiešķir atbalstu, kas nepārsniedz summu, kura atbilst deklarētās platības un saskaņā ar šīs regulas 57.pantu apstiprinātās platības starpībai. Minēto summu kompensē saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr.885/2006 5.b pantu. Ja summu nevar pilnībā kompensēt saskaņā ar minēto pantu trijos kalendārajos gados pēc fakta konstatācijas kalendārā gada, tad atlikušo summu dzēš.

Regulas Nr.2011/65 16.panta 5.punkta trešajā daļā noteikts, ja starpība ir vairāk kā 50 %, saņēmējs atkal tiek izslēgts no atbalsta saņemšanas apjomā, kas atbilst starpībai starp maksājuma pieprasījumā deklarēto un noteikto platību.

Regulas Nr.885/2006 5.b pantā noteikts, ka, neskarot izpildes pasākumus, kas noteikti valsts tiesību aktos, dalībvalstis kompensē saņēmēja joprojām nesamaksāto parādu, kas noteikts saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ņemot vērā nākamos maksājumus, ko veic maksājumu aģentūra, kas ir atbildīga par parāda atgūšanu no tā paša saņēmēja.

Noteikumu Nr.295 9.pielikuma 7.punktā noteiktas sankcijas un to aprēķināšanas kārtība gadījumā, ja pārdeklarētā lauka platība pārsniedz 50%. Proti, šeit noteikts, ka tādā gadījumā atbalsta pretendentam atbalsts konkrētajā gadā netiek piešķirts, tiek noteikta sankcija, kas nepārsniedz summu, kura atbilst deklarētās un apstiprinātās platības starpībai (Regulas Nr.1975/2006 16.panta 2.punkta trešā daļa). Sankcijas summu ietur no atbalsta pasākumiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr.1698/2005 vai Regulu (EK) Nr.73/2009 tādā apmērā, ko atbalsta pretendents varētu būt tiesīgs saņemt turpmāko triju kalendāra gadu laikā. Ja minēto sankcijas summu nevar pilnībā kompensēt no šiem maksājumiem, atlikumu anulē.

[11.7] Pamatojoties uz šā sprieduma [11] punktā minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums daļā, ar kuru pieteicējai uzlikts pienākums atmaksāt LAD VPM par 2011.gadu Ls 1525,89 apmērā, noteikta trīsgadīgā sankcija šā atbalsta ietvaros Ls 3147,01 apmērā, kā arī noteikta trīsgadīgā sankcija MLA atbalsta ietvaros Ls 2515,40 apmērā, ir tiesisks.

[12] Pieteicējai ir uzlikts pienākums atmaksāt saņemto VPM, MLA, Natura maksājumu par 2008.-2010.gadu, kā arī par periodu no 2009.-2010.gadam noteikta šo maksājumu trīsgadīgā sankcija.

Pieteicēja uzskata, ka lietā nav pierādījumu, ka šajā periodā lauki Nr.1-18 netika apstrādāti.

[12.1] Apgabaltiesa jau šā sprieduma [11.3] punktā atreferēja Ziņojuma Nr.1 un Ziņojuma Nr.2 saturu. Jau Ziņojumā Nr.1, kura mērķis bija lauku apsekošana nekustamā īpašuma nodokļa vajadzībām, norādīts, ka lauki Nr.2, 3, 4, 5, 6 nav kopti 2010. un 2011.gadā. Tāpat Ziņojumā Nr.2 inspektors /pers. G/ norādījis pazīmes, kas ļāva LAD izvērtēt to, ka lauki nav pļauti ilgstoši. Noklausījusies /pers. G/ liecību, kas sniegta pirmās instances tiesā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka inspektoram ir gan atbilstoša izglītība, gan pieredze, lai novērtētu lauku stāvokli – vai tas ir kopts, vai nē, un vai nav kopts ilgākā laika periodā, nosakot to pēc dabā gūtajiem novērojumiem, piemēram, pēc koku garuma, vecuma, pļavu pārpurvošanās u.c.

Turklāt Ziņojumu Nr.2 papildina tam pievienotās fotogrāfijas, uz kurām apgabaltiesa jau iepriekš atsaucās, kā arī profesora A.Ružas vērtējums par tām. Šajā izvērtējumā par atsevišķiem laukiem izdarīts secinājums, ka tas nav kopts pat 5-8 gadu periodā, tātad daudz ilgāk, nekā norādīts Lēmumā.

Izvērtējot liecinieku liecības savstarpējā kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka tās nesniedz pārliecinošu priekšstatu par to, ka lauki ir pļauti laikā no 2008.-2010.gadam.

Proti, no liecinieka /pers. H/ liecības, kas pilnībā dzirdama audioierakstā, secināms, ka galvenais lauku apsaimniekotājs bijis viņš, nevis pieteicēja. Uz pieteicējas vārda vienīgi noformēti dokumenti, jo viņa ir pilsone. Taču no /pers. H/ liecības nav gūstama pārliecība, ka pirms atbalsta pieprasīšanas vispār lauki tika apsekoti, lai secinātu, ka tie ir atbalsttiesīgi (piemēram, lauks Nr.2, spriežot pēc fotogrāfijām, atrodas purvā), kā arī lai secinātu, kādā platībā ir samazināma katra lauka deklarējamā platība salīdzinot ar iepriekšējo gadu (sk. platību maksājumu iesniegumus, no kuriem redzams, ka katru nākamo gadu tika pieteikta arvien mazāka atbalsttiesīgā platība). Tāpat apgabaltiesu nepārliecināja /pers. H/ skaidrotais par pļaušanas darbiem 2008.-2010.gadā, jo no liecinieka liecības izriet, ka Lukjanskis laukus pļāva periodā, kas šajā lietā netiek apskatīts, bet /pers. U/ (/pers. L/) pļāva 2010.gadā. Noklausoties /pers. U/ un /pers. L/ liecības, secināms, ka /pers. U/ precīzi neatceras, kuros gados vajadzēja pļaut /pers. H/ laukus, bet /pers. L/ esot pļāvis trīs gadus - 2008., 2009., 2010.gadā. Katru gadu pļāva vienus un tos pašus laukus. Pēc lieciniekam uzrādītajām lietā esošajām fotogrāfijām liecinieks šos laukus neatcerējās, precīzi nevarēja izskaidrot, kā varēja uzbraukt uz laukiem, kas aizauguši ar niedrēm. Lauku ar priedītēm liecinieks neatcerējās.

Liecinieks /pers. H/ nevarēja arī sniegt skaidru atbildi tam, kāpēc ar katru gadu bija jāsamazina deklarētā atbalsttiesīgā platība, ja iepriekšējos gados tā pilnā apmērā tika rūpīgi pļauta (ar traktoru un ar trimmeri) un pa vienu gadu tai nebija jābūt aizaugušai ar kokiem un krūmiem. Liecinieks arī sniedza pretrunīgas atbildes jautājumā par to, vai viņš pats piedalījās visu lauku apsekošanā – vienu brīdi viņš liecināja, ka nepiedalījās tikai atsevišķu lauku pārbaudē, pašās liecības beigās norādīja, ka nepiedalījās nemaz, lai gan inspektora /pers. G/ sastādītajā protokolā pie Ziņojuma Nr.2 pats pašrocīgi norādījis, ka piedalījies visu lauku apsekošanā.

Liecinieku pretrunīgās un nepārliecinošās liecības kopsakarā ar fotogrāfijām, kurās redzams, ka lauki ir vai nu pārpurvojušies, vai klāti ar senu kūlu, kas izveidojusi ciņus, vai arī aizauguši ar priedītēm tā, ka līdzinās priežu jaunaudzei, liek apšaubīt liecinieku teikto, ka viņi pļāvuši laukus 2008.-2010.gadā. Katrā gadījumā, ja lauki tiktu pietiekami kopti, neizveidotos situācija, ka tie pārpurvojas, apaug ar priedēm, krūmiem un garām atvasēm, kā arī tos nesegtu bieza kūla. Turklāt /pers. H/ tiesas sēdē atzina, ka 2011.gadā lauki netika nopļauti (taču atbalsta maksājumi tika pieprasīti), tādēļ vēl jo mazāka ticamība ir tam, ka iepriekš tie paši lauki noteikti tika pļauti.

Pamatojoties uz minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka LAD pamatoti atzina, ka pieteicējai par 2008.-2010.gadu MLA, VPM un Natura atbalsts nepienākas un attiecīgi LAD pamatoti uzlika pienākumu to atmaksāt.

[12.2] Apgabaltiesa konstatē, ka trīsgadīgās sankcijas piemērošanu par 2008.-2010.gadu paredz gan Noteikumu Nr.295 9.pielikuma 7.punkts, gan tāda paša satura normu paredzēja iepriekš spēkā bijušie Ministru kabineta 2008.gada 15.aprīļa noteikumi Nr.282 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai - vides un lauku ainavas uzlabošanai" (sk. šo noteikumu 7.pielikuma 8.punktu).

Tādējādi LAD Lēmumā pamatoti noteica trīsgadīgo sankciju VPM, MLA un Natura atbalstam par periodu no 2008.-2010.gadam.

[12.3] Pamatojoties uz šā sprieduma [12] punktā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks arī pārējā daļā.

[13] Pieteicēja apelācijas sūdzībā bija lūgusi izskatīt lietu mutvārdu procesā, kā arī nopratināt LAD inspektoru, kurš sastādīja Ziņojumu Nr.1.

Administratīvā apgabaltiesa, pabeidzot lietu izskatīt rakstveida procesā, tādējādi atzina, ka nav pamata šo pieteicējas lūgumu apmierināšanai.

Pirmkārt, tiesības izteikties mutvārdos pieteicēja jau īstenoja pirmās instances tiesā, un no apelācijas sūdzības satura neizriet tādi argumenti, kas apgabaltiesai izraisītu nepieciešamību kādus apstākļus vēl papildus noskaidrot tiesas sēdē. Otrkārt, inspektora izsaukšana uz tiesas sēdi apgabaltiesas ieskatā nav nepieciešama, jo lietā bez Ziņojuma Nr.1 ir arī citi pierādījumi, uz kuru pamata ir pieņemts Lēmums, tostarp pirmās instances tiesā tika nopratināti liecinieki arī no pieteicējas puses. Administratīvās apgabaltiesas ieskatā būtiskāka nozīme ir tieši Ziņojumam Nr.2, kas sastādīts deklarēto platību pārbaudes uz vietas ietvaros, bet Ziņojums Nr.1 sastādīts nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanas vajadzībām. Turklāt fakts, ka Ziņojumā Nr.1 nav norādīts par lauksaimniecībā izmantojamās zemes stāvokli 2008. un 2009.gadā, nav iemesls, lai šādus secinājumus LAD un tiesa nevarētu izdarīt pēc Ziņojumā Nr.2 fiksētajiem apstākļiem. Ziņojums Nr.2 un Ziņojums Nr.1 ir novērtēts kopsakarā ar citiem lietā savāktajiem pierādījumiem, tostarp liecinieku liecībām pirmās instances tiesā.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

**nosprieda**

noraidīt /pers. B/ pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta 2012.gada 5.decembra lēmuma Nr.10.6./1509-L//2-15/1593 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentam viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente I.Meldere

Tiesneses Dz.Amerika

S.Kanenberga